

บทที่ 5 ผลการศึกษา

5.1 การออมภาคครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่

ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ โดยแบ่งกลุ่มครัวเรือนออกเป็นประเภทต่าง ๆ เพื่อเป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมการออมของครัวเรือน โดยอาศัยตารางสถิติเบื้องต้นเข้ามาช่วยในการอธิบาย

5.1.1 การออมแยกตามระดับรายได้ของครัวเรือน

จากการศึกษาพบว่าครัวเรือนในเขตเมืองนั้น จะมีรายได้มากกว่า 15,000 บาท/เดือนขึ้นไป รองลงมาคือครัวเรือนที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 3,001-6,000 บาท/เดือน และ 9,001-12,000 บาท/เดือน ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 37.5, 23.0 และ 15.8 ของจำนวนครัวเรือนในเขตเมืองตามลำดับ โดยกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท/เดือนขึ้นไป จะมีการออมมากกว่า 12,000 บาท/เดือนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12.5 ของจำนวนครัวเรือนในเขตเมือง ส่วนครัวเรือนที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 3,001-6,000 บาท/เดือน จะมีการออมอยู่ระหว่าง 1,000-3,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 15.8 ของครัวเรือนในเขตเมือง และครัวเรือนที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 9,001-12,000 บาท/เดือน จะมีการออมอยู่ระหว่าง 3,001-6,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 7.2 ของจำนวนครัวเรือนในเขตเมือง

สำหรับในเขตชนบทนั้น ครัวเรือนส่วนใหญ่จะมีรายได้อยู่ระหว่าง 3,001-6,000 บาท/เดือน รองลงมาคือครัวเรือนที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 6,001-9,000 บาท/เดือน และ 9,001-12,000 บาท/เดือน ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 36.9, 19.9 และ 14.2 ของครัวเรือนในเขตชนบทตามลำดับ โดยกลุ่มครัวเรือนทั้ง 3 กลุ่มจะมีการออมอยู่ในระดับเดียวกัน นั่นคือจะมีการออมอยู่ในระดับ 1,000-3,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 21.3, 12.4 และ 8.2 ของจำนวนครัวเรือนในเขตชนบทตามลำดับ (ตารางที่ 5.1 และตารางที่ 5.2) จะสังเกตเห็นได้ว่าการออมของครัวเรือนในเขตเมืองนั้นมีความสอดคล้องกับทฤษฎีรายได้สมบูรณ์ กล่าวคือ ครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำจะมีการออมต่ำ ส่วนครัวเรือนที่มีรายได้สูงจะมีการออมสูงตามไปด้วย

5.1.2 การออมแยกตามอายุของหัวหน้าครัวเรือน

ในเขตเมืองพบว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าอายุระหว่าง 50-59 ปี มีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมาคือครัวเรือนที่มีหัวหน้าอายุระหว่าง 40-49 ปี 30-39 ปี และ มากกว่า 60 ปีขึ้นไป ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 29.6, 23.7, 18.4 และ 18.4 ของจำนวนครัวเรือนในเขตเมืองตามลำดับ โดยที่ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนมีอายุระหว่าง 50-59 ปีนั้น จะมีการออมมากกว่า 12,000 บาท/เดือนขึ้นไป ส่วนครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีอายุระหว่าง 40-49 ปี, 30-39 ปี และ มากกว่า 60 ปีขึ้นไปจะมีการออมอยู่ในระดับเดียวกันคือ 1,000-3,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 7.9, 7.2 และ 9.2 ของจำนวนครัวเรือนในเขตเมืองตามลำดับ

สำหรับในเขตชนบท ครัวเรือนส่วนใหญ่จะมีหัวหน้าครัวเรือนอายุระหว่าง 40-49 ปี รองลงมาคือ ครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีอายุอยู่ระหว่าง 50-59 ปี และ 30-39 ปี ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 37.3, 20.4 และ 19.9 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบทตามลำดับ โดยครัวเรือนทั้ง 3 กลุ่มจะมีการออมอยู่ในระดับเดียวกันคือ 1,000-3,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 18.4, 8.9 และ 10.3 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบทตามลำดับ (ตารางที่ 5.3 และตารางที่ 5.4)

5.1.3 การออมแยกตามขนาดของครัวเรือน

ในเขตเมืองพบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่จะมีสมาชิกตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป รองลงมาคือ ครัวเรือนที่มีจำนวนสมาชิก 3 คน และ 4 คน ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 27.0, 25.0 และ 23.7 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมืองตามลำดับ โดยครัวเรือนที่มีสมาชิกตั้งแต่ 5 คนขึ้นไปและครัวเรือนที่มีสมาชิก 3 คนจะมีการออมอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าครัวเรือนที่มีจำนวนสมาชิก 4 คน กล่าวคือ จะมีการออมอยู่ระหว่าง 1,000-3,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 8.6 และ 7.9 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมืองตามลำดับ ส่วนครัวเรือนที่มีจำนวนสมาชิก 4 คนจะมีการออมอยู่ระหว่าง 3,001-6,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 5.9 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง

ส่วนในเขตชนบทครัวเรือนส่วนใหญ่จะมีจำนวนสมาชิก 4 คน รองลงมาคือ 3 คน และ ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 32.8, 29.0 และ 22.1 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบทตามลำดับ โดยที่กลุ่มครัวเรือนทั้ง 3 กลุ่มจะมีการออมอยู่ในระดับเดียวกันคือ 1,000-3,000 บาท/เดือน (ตารางที่ 5.5 และตารางที่ 5.6)

5.1.4 การออมแยกตามจำนวนผู้พึ่งพิง

ครัวเรือนในเขตเมืองส่วนใหญ่จะมีจำนวนผู้พึ่งพิงน้อยคือ 1 คน รองลงมาคือ 2 คน และครัวเรือนที่ไม่มีผู้พึ่งพิงเลย ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 28.3, 27.0 และ 21.7 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมืองตามลำดับ นั้นแสดงให้เห็นว่าในเขตเมืองเป็นครอบครัวเดี่ยว ที่

สมาชิกแต่ละคนมีงานทำและมีรายได้ ส่วนผู้พึ่งพิงดังกล่าวจะหมายถึงบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ โดยครัวเรือนที่ไม่มีผู้พึ่งพิงเลยและมีจำนวนผู้พึ่งพิง 1 คน จะมีการออมอยู่ในระดับต่ำกว่าครัวเรือนที่มีจำนวนผู้พึ่งพิง 2 คน กล่าวคือ จะมีการออมอยู่ในระดับ 1,000-3,000 บาท/เดือน โดยมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 11.2 และ 8.6 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมืองตามลำดับ ส่วนครัวเรือนที่มีผู้พึ่งพิง 2 คนจะมีการออมอยู่ในระดับสูงคือจะมีการออมอยู่ในระดับ 9,001-12,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 6.6 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง

สำหรับในเขตชนบทนั้นครัวเรือนส่วนใหญ่จะมีจำนวนผู้พึ่งพิงเหมือนกันกับในเขตเมืองซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 34.0, 29.4 และ 15.1 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบทตามลำดับ แต่ในส่วนของ การออมของครัวเรือนในแต่ละกลุ่มของเขตชนบทนี้ จะมีการออมอยู่ในระดับเดียวกันอีกเช่นเคยคือ จะมีการออมอยู่ในระดับ 1,000-3,000 บาท/เดือน คือมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 17.7, 13.8 และ 7.4 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบทตามลำดับ (ตารางที่ 5.7 และตารางที่ 5.8)

5.1.5 การออมแยกตามระดับการศึกษา

กลุ่มครัวเรือนในเขตเมืองส่วนใหญ่หัวหน้าครัวเรือนจะมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือปวช. และปริญญาตรีหรือสูงกว่า ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 25.7, 23.0 และ 17.1 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง ตามลำดับ โดยอาจกล่าวได้ว่าครัวเรือนทั้ง 3 กลุ่มมีการออมอยู่ในระดับเดียวกัน นั่นคือ อยู่ในระหว่าง 1,000-3,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 13.2, 7.2 และ 3.9 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมืองตามลำดับ แต่กลุ่มครัวเรือนที่มีการศึกษาสูงนั้นบางครัวเรือนก็จะมีการออมอยู่ในระดับที่สูงคือเกินกว่า 12,000 บาท/เดือนขึ้นไปด้วย

ส่วนกลุ่มครัวเรือนในเขตชนบทนั้นหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ก็ยังคงมีการศึกษาที่อยู่ในระดับที่ต่ำ นั่นคือ ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6 รองลงมาคือ ประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 52.6, 14.1 และ 10.6 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท ตามลำดับ โดยที่ครัวเรือนทั้ง 3 กลุ่มก็ยังคงมีการออมอยู่ในระดับเดียวกันอีกเช่นเคย นั่นก็คืออยู่ระหว่าง 1,000-3,000 บาท/เดือน (ตารางที่ 5.9 และตารางที่ 5.10)

5.1.6 การออมแยกตามจำนวนของทรัพย์สินของครัวเรือน

โดยที่ทรัพย์สินของครัวเรือนในที่นี้จะแบ่งออกเป็น 3 ระดับ นั่นคือ น้อย ปานกลาง และมาก โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งระดับนั้น จะอาศัยตัวผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ประเมิน โดยดูจากสภาพความเป็นอยู่ให้เห็น รวมทั้งการประเมินฐานะของผู้ตอบแบบสอบถามเอง เมื่อพิจารณาครัวเรือนในเมืองพบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่จะมีทรัพย์สินน้อย รองลงมาคือ ครัวเรือนที่มีทรัพย์สินปานกลาง

ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 66.5 และ 29.4 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง ตามลำดับ โดยที่ครัวเรือนทั้ง 2 กลุ่มจะมีการออมอยู่ในระดับต่ำ คืออยู่ระหว่าง 1,000-3,000 บาท/เดือน สำหรับครัวเรือนที่มีทรัพย์สินมากก็จะมีการออมอยู่ในระดับที่สูงตามไปด้วย กล่าวคือจะมีการออมอยู่ในระดับที่มากกว่า 12,000 บาท/เดือนขึ้นไป โดยครัวเรือนในเขตชนบทก็เช่นเดียวกับครัวเรือนในเขตเมือง คือครัวเรือนส่วนใหญ่จะมีทรัพย์สินน้อย รองลงมาคือ ครัวเรือนที่มีทรัพย์สินปานกลาง ซึ่งมีจำนวนครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 65.3 และ 29.8 ของครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท ตามลำดับ (ตารางที่ 5.11 และตารางที่ 5.12)

5.1.7 การออมแยกตามการถือครองกรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดิน

จากผลการศึกษาที่ได้จะเห็นว่าทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท ครัวเรือนส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าของบ้านและที่ดินที่อาศัยอยู่ กล่าวคือในเขตเมืองมีมีจำนวนครัวเรือนที่เป็นเจ้าของบ้านและที่ดิน และครัวเรือนที่เป็นผู้เช่า คิดเป็นร้อยละ 82.2 และ 17.8 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมืองตามลำดับ ส่วนในเขตชนบทมีจำนวนครัวเรือนที่เป็นเจ้าของบ้านและที่ดินและครัวเรือนที่เป็นผู้เช่า คิดเป็นร้อยละ 89.7 และ 10.3 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท ตามลำดับ โดยที่การออมของทั้งครัวเรือนที่เป็นเจ้าของบ้านและที่ดิน กับครัวเรือนที่เช่าบ้านอยู่ จะมีการออมอยู่ในระดับเดียวกัน นั่นคือจะมีการออมอยู่ในระดับ 1,000-3,000 บาท/เดือน ซึ่งในความเป็นจริงครัวเรือนที่เป็นเจ้าของบ้านและที่ดินน่าจะมีการออมที่อยู่ในระดับสูงกว่าครัวเรือนที่เช่าบ้านอยู่ (ตารางที่ 5.13 และ ตารางที่ 5.14)

5.1.8 การออมแยกตามผลของอัตราผลตอบแทนที่ได้รับจากการออม

ในการสอบถามครัวเรือนจะถามว่า อัตราผลตอบแทนที่ได้รับจากการออมนั้นเป็นสิ่งจูงใจให้ครัวเรือนมีการออมทรัพย์สินหรือไม่ จากผลการศึกษาพบว่าในเขตเมืองมีจำนวนครัวเรือน ที่ตอบว่าอัตราดอกเบี้ยไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการออม และครัวเรือนที่ตอบว่าอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับมีผลต่อการตัดสินใจ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 52.0 และ 48.0 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมืองตามลำดับ ส่วนในเขตชนบทมีจำนวนครัวเรือนที่ตอบว่าอัตราดอกเบี้ยไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการออม และครัวเรือนที่ตอบว่าอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับมีผลต่อการตัดสินใจ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 62.0 และ 38.0 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท ตามลำดับ จากผลการศึกษาจะเห็นว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่จะให้คำตอบว่าไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการออมทรัพย์สินกับสถาบันการเงิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในระยะนี้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารลดลงอย่างมาก ทำให้ไม่เป็นสิ่งจูงใจที่จะให้ครัวเรือนมีการออมทรัพย์สิน โดยที่ครัวเรือนทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทจะมีการออมอยู่ในระดับเดียวกัน คือ อยู่ในระดับ 1,000-3,000 บาท (ตารางที่ 5.15 และตารางที่ 5.16)

ตารางที่ 5.1 การออมของครัวเรือนแยกตามรายได้ของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบท
ของจังหวัดเชียงใหม่

การออมของ ครัวเรือน (บาท/เดือน)	รายได้ของครัวเรือน (บาท/เดือน)						รวม
	<1,000	1,000- 3,000	3,001- 6,000	6,001- 9,000	9,001- 12,000	>12,000	
<3,001	1 (16)	11 (42)	2 (12)	4 (2)	- (2)	1 -	19 (74)
3,001-6,000	3 (15)	24 (60)	10 (35)	6 (23)	3 (4)	7 (4)	53 (141)
6,001-9,000	2 -	- -	5 (9)	11 (15)	1 (9)	6 (7)	25 (40)
9,001-12,000	1 -	- (2)	- -	3 -	4 (2)	7 (4)	15 (8)
12,000- 15,000	- -	- -	- -	- -	4 (1)	17 (6)	21 (7)
>15,000	- -	- -	- -	- -	- -	19 (12)	19 (12)
รวม	7 (31)	35 (105)	17 (56)	24 (40)	12 (18)	57 (33)	152 282

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนของครัวเรือนในเขตชนบท

ตารางที่ 5.2 การออมของครัวเรือนแยกตามรายได้ของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบท
ของจังหวัดเชียงใหม่

(ร้อยละ)

การออมของ ครัวเรือน (บาท/เดือน)	รายได้ของครัวเรือน (บาท/เดือน)						รวม
	<1,000	1,000- 3,000	3,001- 6,000	6,001- 9,000	9,001- 12,000	12,001>	
<3,001	0.7 (5.7)	7.2 (14.9)	1.3 (4.2)	2.3 (0.7)	- (0.7)	0.7 -	12.5 (26.2)
3,001-6,000	2.0 (5.3)	15.8 (21.3)	6.6 (12.4)	3.9 (8.2)	2.0 (1.4)	4.6 (1.4)	34.9 (50.0)
6,001-9,000	1.3 -	- -	3.3 (3.2)	7.2 (5.3)	0.7 (3.2)	3.9 (2.5)	16.4 (14.2)
9,001-12,000	0.7 -	- (0.7)	- -	2.0 -	2.6 (0.7)	4.6 (1.4)	9.9 (2.6)
12,000- 15,000	- -	- -	- -	- -	2.6 (0.4)	11.2 (2.1)	13.8 (2.5)
>15,000	- -	- -	- -	- -	- -	12.5 (4.2)	12.5 (4.2)
รวม	4.6 (11.0)	23.0 (36.9)	11.2 (19.8)	15.8 (14.2)	7.9 (6.4)	37.5 (11.7)	100.0 (100.0)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละของครัวเรือนในเขตชนบท

ตารางที่ 5.3 การออมแยกตามอายุหัวหน้าครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบทในจังหวัด
เชียงใหม่

การออมของ ครัวเรือน (บาท/เดือน)	อายุหัวหน้าครัวเรือน (H) : ปี					รวม
	< 29	30-39	40-49	50-59	60 >	
<3,001	2 (2)	5 (13)	5 (31)	5 (11)	2 (17)	19 (74)
3,001-6,000	6 (6)	11 (29)	12 (52)	10 (25)	14 (26)	53 (138)
6,001-9,000	4 (4)	5 (8)	5 (16)	7 (9)	4 (4)	15 (41)
9,001-12,000	1 -	3 (2)	4 (1)	5 (5)	2 (1)	15 (9)
12,000-15,000	2 -	4 (1)	6 (3)	6 (2)	3 (1)	21 (7)
>15,000	- -	- (3)	4 (2)	12 (5)	3 (2)	19 (12)
รวม	15 (12)	28 (56)	36 (105)	45 (58)	28 (51)	152 (282)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนของครัวเรือนในเขตชนบท

ตารางที่ 5.4 การออมแยกตามอายุหัวหน้าครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบทในจังหวัด
เชียงใหม่

(ร้อยละ)

การออมของ ครัวเรือน (บาท/เดือน)	อายุหัวหน้าครัวเรือน (H) : ปี					รวม
	< 29	30-39	40-49	50-59	60 >	
<3,001	1.3 (0.7)	3.3 (4.6)	3.3 (11.0)	3.3 (4.0)	1.3 (6.0)	12.5 (26.2)
3,001-6,000	3.9 (2.2)	7.2 (10.3)	7.9 (18.4)	6.6 (8.9)	9.2 (9.2)	34.9 (59.0)
6,001-9,000	2.6 (1.4)	3.3 (2.8)	3.3 (5.7)	4.6 (3.2)	2.6 (1.4)	16.4 (14.5)
9,001-12,000	0.7 -	2.0 (0.7)	2.6 (0.4)	3.3 (1.8)	1.3 (0.4)	9.9 (3.3)
12,000-15,000	1.3 -	2.6 (0.4)	3.9 (1.1)	3.9 (0.7)	2.0 (0.4)	13.8 (2.6)
>15,000	- -	- (1.1)	2.6 (0.7)	7.9 (1.8)	2.0 (0.7)	12.5 (4.4)
รวม	9.9 (4.3)	18.4 (19.9)	23.7 (37.3)	29.6 (20.4)	18.4 (18.1)	100.0 100.0

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละของครัวเรือนในเขตชนบท

ตารางที่ 5.5 การออมแยกตามขนาดของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบทในจังหวัด
เชียงใหม่

การออมของ ครัวเรือน (บาท/เดือน)	ขนาดของครัวเรือน (HS) : คน					รวม
	1	2	3	4	5 >	
<3,001	1 (5)	5 (8)	7 (21)	3 (23)	4 (16)	20 (73)
3,001-6,000	11 (6)	10 (15)	12 (43)	7 (47)	13 (27)	53 (148)
6,001-9,000	1 (1)	2 (2)	7 (12)	9 (15)	6 (10)	25 (45)
9,001-12,000	1 (1)	2 (3)	3 (3)	3 (1)	6 (1)	15 (9)
12,000-15,000	1 -	2 -	6 (2)	7 (3)	5 (3)	21 (8)
>15,000	1 -	1 (4)	4 (1)	7 (3)	7 (5)	20 (13)
รวม	16 (13)	22 (32)	39 (82)	36 (92)	41 (62)	152 (282)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนของครัวเรือนในเขตชนบท

ตารางที่ 5.6 การออมแยกตามขนาดของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบทในจังหวัด
เชียงใหม่

(ร้อยละ)

การออมของ ครัวเรือน (บาท/เดือน)	ขนาดของครัวเรือน (HS) : คน					รวม
	1	2	3	4	5 >	
<3,001	0.7 (1.8)	3.3 (2.8)	3.9 (7.4)	2.0 (8.2)	2.6 (5.7)	12.5 (25.9)
3,001-6,000	7.2 (2.2)	6.6 (5.3)	7.9 (15.2)	4.6 (16.7)	8.6 (9.6)	34.9 (49.0)
6,001-9,000	0.7 (0.4)	1.3 (0.7)	4.6 (4.2)	5.9 (5.3)	3.9 (3.5)	16.4 (14.1)
9,001-12,000	0.7 (0.4)	1.3 (1.1)	2.0 (1.1)	2.0 (0.4)	3.9 (0.4)	9.9 (3.4)
12,000-15,000	0.7 -	1.3 -	3.9 (0.7)	4.6 (1.1)	3.3 (1.1)	13.8 (2.9)
>15,000	- -	0.7 (1.4)	2.6 (0.4)	4.6 (1.1)	4.6 (1.8)	12.5 (4.7)
รวม	9.9 (4.8)	14.5 (11.3)	25.0 (29.0)	23.7 (32.8)	27.0 (22.1)	100.0 100.0

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละของครัวเรือนในเขตชนบท

ตารางที่ 5.7 การออมแยกตามจำนวนผู้พึ่งพิงของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบทใน
จังหวัดเชียงใหม่

การออมของ ครัวเรือน (บาท/เดือน)	จำนวนผู้พึ่งพิง (N) : คน						รวม
	0	1	2	3	4	5 >	
<3,001	4 (10)	5 (20)	7 (27)	1 (11)	- (4)	2 (2)	19 (74)
3,001-6,000	17 (21)	13 (50)	9 (39)	10 (17)	3 (9)	1 (2)	53 (138)
6,001-9,000	3 (4)	9 (19)	8 (11)	3 (6)	2 (1)	- (-)	25 (41)
9,001-12,000	2 (2)	4 (2)	4 (2)	4 (1)	- (-)	- (1)	15 (8)
12,000- 15,000	3 (-)	4 (1)	10 (2)	1 (3)	- (1)	3 (-)	21 (7)
>15,000	4 (6)	8 (4)	3 (2)	3 (1)	1 (1)	- (-)	19 (14)
รวม	33 (43)	43 (96)	41 (83)	22 (39)	6 (16)	7 (5)	152 (282)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนของครัวเรือนในเขตชนบท

ตารางที่ 5.8 การออมแยกตามจำนวนผู้พึ่งพิงของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบทใน
จังหวัดเชียงใหม่

(ร้อยละ)

การออมของ ครัวเรือน (บาท/เดือน)	จำนวนผู้พึ่งพิง (N) : คน						รวม
	0	1	2	3	4	5 >	
<3,001	2.6 (3.5)	3.3 (7.0)	4.6 (9.6)	0.7 (3.9)	(1.4)	1.3 (0.7)	12.5 (26.1)
3,001-6,000	11.2 (7.4)	8.6 (17.7)	5.9 (13.8)	6.6 (6.0)	2.0 (3.2)	0.7 (0.7)	34.9 (48.8)
6,001-9,000	2.0 (1.4)	5.9 (6.8)	5.3 (3.9)	2.0 (2.1)	1.3 (0.4)		16.4 (14.5)
9,001-12,000	1.3 (0.7)	2.6 (0.7)	2.6 (0.7)	2.6 (0.4)		0.7 (0.4)	9.9 (3.0)
12,000- 15,000	2.0	2.6 (0.4)	6.6 (0.7)	0.7 (1.1)	(0.4)	2.0	13.8 (2.6)
>15,000	2.6 (2.1)	5.3 (1.4)	2.0 (0.7)	2.0 (0.4)	0.7 (0.4)		12.5 (5.0)
รวม	21.7 (15.1)	28.3 (34.0)	27.0 (29.4)	14.5 (13.9)	3.9 (5.8)	4.6 (1.8)	100.0 (100.0)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละของครัวเรือนในเขตชนบท

ตารางที่ 5.9 การออมแยกตามระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบทที่ในจังหวัดเชียงใหม่

การออมของครัวเรือน (บาท/เดือน)	ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน (E)										รวม
	ไม่ได้รับการศึกษา	ต่ำกว่า ป.6	ป.6	ม.3	ม.6/ปวช.	อนุปริญญา/ปวส.	ปริญญาตรี/สูงกว่า	รวม			
<3,001	- (6)	9 (47)	1 (11)	4 (5)	4 (4)	1 (1)	-	19 (74)			
3,001-6,000	- (5)	20 (85)	7 (18)	4 (11)	11 (11)	5 (4)	6 (2)	53 (138)			
6,001-9,000	- (1)	3 (14)	4 (9)	3 (5)	6 (4)	3 (6)	3 (2)	25 (41)			
9,001-12,000	1	1	1	2	5	2	3	15			
12,000-15,000	-	5 (2)	2	2 (4)	6 (1)	1	5 (5)	21 (7)			
>15,000	-	1	2	6	3	1	6	19			
รวม	1 (12)	39 (150)	17 (41)	21 (30)	35 (26)	13 (13)	26 (11)	152 (282)			

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนของครัวเรือนในเขตชนบท

ตารางที่ 5.10 การออมแยกตามระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบทในจังหวัดเชียงใหม่

(ร้อยละ)

การออมของ ครัวเรือน (บาท/เดือน)	ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน (E)									
	ไม่ได้รับการ ศึกษา	ต่ำกว่า ป.6	ป.6	ม.3	ม.6/ปวช.	อนุปริญา/ปวส.	ปริญาตรี/สูง กว่า	รวม		
<3,001	- (2.1)	5.9 (16.7)	0.7 (3.8)	2.6 (1.8)	2.6 (1.4)	0.7 (0.4)	-	12.5 (26.2)		
3,001-6,000	- (1.8)	13.2 (30.0)	4.6 (6.3)	2.6 (3.8)	7.2 (3.8)	3.3 (1.4)	3.9	34.9 (48.8)		
6,001-9,000	- (0.4)	2.0 (4.8)	2.6 (3.2)	2.0 (1.8)	3.9 (1.4)	2.0 (2.1)	3.9 (0.7)	16.4 (14.4)		
9,001-12,000	0.7	0.7	0.7 (0.4)	1.3 (0.7)	3.3 (0.4)	1.3	2.0 (1.8)	9.9 (3.2)		
12,000-15,000	-	3.3 (0.7)	1.3	1.3 (1.4)	3.9 (0.4)	0.7	3.3	13.8 (2.5)		
>15,000	-	0.7 (0.4)	1.7 (0.4)	3.9 (1.1)	2.0 (1.8)	0.7 (0.7)	3.9 (0.4)	12.5 (4.8)		
รวม	0.7 (4.3)	25.7 (52.6)	11.2 (14.1)	13.8 (10.6)	23.0 (9.2)	8.6 (4.6)	17.1 (3.6)	100.0 (100.0)		

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละของครัวเรือนในเขตชนบท

ตารางที่ 5.11 การออมแยกตามจำนวนทรัพย์สินของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบท
จังหวัดเชียงใหม่

การออมของ ครัวเรือน (บาท/เดือน)	ทรัพย์สินของครัวเรือน (NW)			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
<3,001	16	3	-	19
	(61)	(13)	-	(74)
3,001-6,000	39	11	3	53
	(101)	(85)	(2)	(138)
6,001-9,000	14	10	1	25
	(17)	(23)	(1)	(41)
9,001-12,000	4	8	3	15
	(1)	(5)	(3)	(9)
12,000-15,000	7	10	4	21
	(1)	(4)	(2)	(7)
>15,000	4	8	7	19
	(3)	(4)	(6)	(13)
รวม	84	50	18	152
	(184)	(84)	(14)	(282)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนของครัวเรือนในเขตชนบท

ตารางที่ 5.12 การออมแยกตามจำนวนทรัพย์สินของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบท
จังหวัดเชียงใหม่

(ร้อยละ)

การออมของ ครัวเรือน (บาท/เดือน)	ทรัพย์สินของครัวเรือน (NW)			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
<3,001	10.5 (21.6)	2.0 (4.6)	- -	12.5 (26.5)
3,001-6,000	25.7 (35.8)	7.2 (12.4)	2.0 (0.7)	34.9 (50.0)
6,001-9,000	9.2 (6.0)	6.6 (8.2)	0.7 (0.4)	16.4 (14.3)
9,001-12,000	2.6 (0.4)	5.35 (1.8)	2.0 (1.1)	9.9 (2.6)
12,000-15,000	4.6 (0.4)	6.6 (1.4)	2.6 (0.7)	13.8 (2.2)
>15,000	2.6 (1.1)	5.3 (1.4)	4.68 (2.1)	12.5 (4.4)
รวม	55.3 (65.3)	32.9 (29.8)	11.8 (4.9)	100.0 (100.0)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละของครัวเรือนในเขตชนบท

ตารางที่ 5.13 การออมแยกตามการถือครองกรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดินของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบทของจังหวัดเชียงใหม่

การออมของ ครัวเรือน (บาท/เดือน)	การถือครอง (OW)		รวม
	เป็นเจ้าของ	เช่า	
<3,001	14 (69)	5 (5)	19 (74)
3,001-6,000	40 (123)	13 (15)	53 (138)
6,001-9,000	24 (38)	1 (3)	25 (41)
9,001-12,000	12 (6)	3 (2)	15 (8)
12,000-15,000	17 (6)	4 (1)	21 (7)
>15,000	18 (11)	1 (3)	19 (14)
รวม	125 (253)	27 (29)	152 (282)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนของครัวเรือนในเขตชนบท

ตารางที่ 5.14 การออมแยกตามการถือครองกรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดินของครัวเรือนในเขต
เมืองและเขตชนบทของจังหวัดเชียงใหม่

(ร้อยละ)

การออมของ ครัวเรือน (บาท/เดือน)	การถือครอง (OW)		รวม
	เป็นเจ้าของ	เช่า	
<3,001	9.2 (24.5)	3.3 (1.8)	12.5 (26.3)
3,001-6,000	26.3 (43.6)	8.6 (5.2)	34.9 (48.8)
6,001-9,000	15.8 (13.5)	0.7 (1.1)	16.4 (14.6)
9,001-12,000	7.9 (2.1)	2.0 (0.7)	9.9 (2.8)
12,000-15,000	11.2 (2.1)	2.6 (0.4)	13.8 (2.5)
>15,000	11.8 (3.9)	0.7 (1.1)	12.5 (5.0)
รวม	82.2 (89.7)	17.8 (10.3)	100.0 (100.0)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละของครัวเรือนในเขตชนบท

ตารางที่ 5.15 การออมแยกตามผลของอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการออมที่มีผล
ต่อการตัดสินใจออมของครัวเรือน ในเขตเมืองและเขตชนบทของจังหวัด
เชียงใหม่

(ร้อยละ)

การออมของ ครัวเรือน (บาท/เดือน)	อัตราผลตอบแทน (R)		รวม
	ไม่มีผล	มีผล	
<3,001	16 (48)	3 (26)	19 (74)
3,001-6,000	32 (96)	21 (42)	53 (138)
6,001-9,000	10 (15)	15 (26)	25 (41)
9,001-12,000	3 (6)	12 (2)	15 (8)
12,000-15,000	12 (3)	9 (4)	21 (7)
>15,000	6 (7)	13 (7)	19 (14)
รวม	79 (175)	73 (107)	152 (282)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนของครัวเรือนในเขตชนบท

ตารางที่ 5.16 การออมแยกตามผลของอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการออมที่มีผล
ต่อการตัดสินใจออมของครัวเรือน ในเขตเมืองและเขตชนบทของจังหวัด
เชียงใหม่

(ร้อยละ)

การออมของ ครัวเรือน (บาท/เดือน)	อัตราผลตอบแทน (R)		รวม
	ไม่มีผล	มีผล	
<3,001	10.5 (17.0)	2.0 (9.2)	12.5 (26.2)
3,001-6,000	21.1 (34.0)	13.8 (14.9)	34.9 (48.9)
6,001-9,000	6.6 (5.3)	9.9 (9.2)	16.4 (14.5)
9,001-12,000	2.0 (2.1)	7.9 (0.7)	9.9 (2.8)
12,000-15,000	7.9 (1.1)	5.9 (1.5)	13.8 (2.6)
>15,000	3.9 (2.5)	8.6 (2.5)	12.5 (5.0)
รวม	52.0 (62.0)	48.0 (38.0)	100.0 (100.0)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละของครัวเรือนในเขตชนบท

5.2 ลักษณะและรูปแบบของการออมภาคครัวเรือน

ตามคำจำกัดความของคำว่า “การออมภาคครัวเรือน” ในการศึกษาครั้งนี้ หมายความว่า แต่เฉพาะการออมในรูปสินทรัพย์ทางการเงินเท่านั้น ซึ่งความจริงรูปแบบการออมยังมีหลายรูปแบบด้วยกัน เช่น การออมในรูปทรัพย์สินถาวร ได้แก่ ที่ดิน อาคารและสิ่งก่อสร้าง เป็นต้น

ส่วนการออมของครัวเรือนในรูปสินทรัพย์ทางการเงิน (financial assets) นั้น เป็นการออมอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งการออมในลักษณะนี้มีหลายวิธีคือ

1. การออมในรูปสินทรัพย์ทางการเงินในสถาบันการเงิน หมายถึง การออมโดยการถือสินทรัพย์ทางการเงินที่สร้างขึ้นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายซึ่งคุ้มครอง รูปแบบการออมประเภทนี้ ได้แก่

- เงินสดในมือ คือเงินที่เก็บไว้ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน
- เงินฝากที่สถาบันการเงินต่าง ๆ เช่น เงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ เป็นต้น
- การซื้อหลักทรัพย์ทางการเงินต่าง ๆ ทั้งของรัฐบาลและเอกชน เช่น ตั๋วเงินคลัง ตั๋วการค้า พันธบัตร หุ้นกู้ หุ้นสามัญ ฯลฯ
- การให้กู้ยืม ซึ่งมีสัญญาเงินกู้ถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งระยะสั้นและระยะยาว
- เบี้ยประกันตามกรมธรรม์ประกันชีวิตและกองทุนเลี้ยงชีพของหน่วยงานต่าง ๆ
- อื่น ๆ เช่น เงินค่าหุ้นสมาชิกสหกรณ์ เงินค่าสมาชิกมาปนกิจสงเคราะห์

2. การออมในรูปสินทรัพย์ทางการเงินนอกสถาบันการเงิน หมายถึง การถือทรัพย์สินทางการเงินที่ไม่อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย การออมในรูปแบบนี้ ได้แก่

- การเล่นแชร์
- การให้กู้ยืมเป็นการส่วนตัว โดยไม่มีสัญญากู้ยืม

3. อื่น ๆ ได้แก่ การลดลงของหนี้สินของครัวเรือน โดยผู้ออมจะนำเงินไปจ่ายชำระหนี้ นอกจากนี้ยังรวมถึงรายจ่ายเพื่อการซ่อมแซมรักษาทรัพย์สิน ซึ่งก็ถือว่าการออมอย่างหนึ่งเหมือนกัน

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แจกแจงรูปแบบการออมของครัวเรือนออกเป็นการออมในสถาบันการเงินและการออมนอกสถาบันการเงิน พบว่า การออมทรัพย์สินในสถาบันการเงินนั้นมีสัดส่วนที่สูงกว่าการออมนอกสถาบันการเงิน ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทของจังหวัดเชียงใหม่ กล่าวคือ เขตเมืองมีการออมทรัพย์สินในสถาบันการเงินคิดเป็นร้อยละ 76.76 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง ส่วนในเขตชนบทคิดเป็นร้อยละ 89.85 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท โดยที่รูปแบบของการออมที่เป็นที่นิยมมากที่สุดสำหรับเขตเมืองก็คือ เงินฝากธนาคารพาณิชย์ รองลงมาคือกรมธรรม์ประกันชีวิตและเงินฝากธนาคารออมสิน ซึ่งมีจำนวนครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 31.12, 12.03 และ

7.88 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง ตามลำดับ ส่วนในเขตชนบทรูปแบบของการออมทรัพย์ในสถาบันการเงินที่นิยมมากที่สุดคือ เงินฝากธนาคารพาณิชย์ รองลงมาคือ กรมธรรม์ประกันชีวิต และเงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 25.74, 12.13 และ 9.65 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง ตามลำดับ จะสังเกตเห็นได้ว่าในเขตชนบท การถือเงินสดจะมีสัดส่วนที่สูงกว่าในเมือง นั่นคือคิดเป็นร้อยละ 9.65 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท ส่วนในเขตเมืองคิดเป็นร้อยละ 5.40 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง ที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องจากในเขตชนบทส่วนใหญ่ครัวเรือนจะมีรายได้น้อย จึงนิยมถือเงินสดเพื่อไว้ใช้จ่ายในชีวิตประจำวันกันเป็นส่วนมาก

สำหรับการออมทรัพย์นอกสถาบันการเงินนั้น คิดเป็นสัดส่วนที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับการออมทรัพย์ในสถาบันการเงินของทั้งเขตเมืองและเขตชนบท กล่าวคือในเขตเมืองมีจำนวนครัวเรือนที่ออมทรัพย์นอกสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 23.24 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง ส่วนในเขตชนบทมีจำนวนครัวเรือนที่ออมทรัพย์นอกสถาบันการเงินคิดเป็นร้อยละ 10.15 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท โดยรูปแบบที่นิยมกันมากที่สุดคือการเล่นแชร์ ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 17.84 สำหรับเขตเมืองและคิดเป็นร้อยละ 6.93 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท (ตารางที่ 5.17)

5.3 เหตุผลและจุดมุ่งหมายในการออมทรัพย์ภาคครัวเรือน

จากการศึกษาถึงเหตุผลในการออมทรัพย์ภาคครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ในเขตเมืองเหตุผลสำคัญที่ภาคครัวเรือนใช้ในการตัดสินใจออมทรัพย์กับสถาบันการเงินคือ สามารถทำการติดต่อกับสถาบันการเงินได้โดยสะดวก คิดเป็นร้อยละ 23.08 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง เหตุผลรองลงมาคือ ถอนเงินมาใช้เมื่อไรก็ได้ และมั่นใจว่าได้เงินคืนแน่นอน ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 21.47 และ 18.62 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง ตามลำดับ

สำหรับเขตชนบทนั้น เหตุผลสำคัญที่ครัวเรือนใช้ในการตัดสินใจออมทรัพย์ในสถาบันการเงินก็คือ สามารถถอนเงินมาใช้เมื่อไรก็ได้ คิดเป็นร้อยละ 25.45 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท เหตุผลรองลงมาคือ สามารถทำการติดต่อกับได้โดยสะดวก และมั่นใจว่าได้เงินคืนแน่นอน ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 23.95 และ 19.76 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท ตามลำดับ (ตารางที่ 5.18)

ตารางที่ 5.17 รูปแบบการออมทรัพย์ทั้งในและนอกสถาบันการเงินของครัวเรือนของเขตเมือง
และเขตชนบท จังหวัดเชียงใหม่

รูปแบบการออม	เมือง (ครัวเรือน)	ชนบท (ครัวเรือน)
1. การออมในสถาบันการเงิน	185 (76.76)	363 (89.85)
- การถือเงินสดในมือ	13 (5.40)	39 (9.65)
- หุ้นสามัญ	1 (0.41)	-
- พันธบัตรรัฐบาล	6 (2.49)	1 (0.25)
- กรมธรรม์ประกันชีวิต	29 (12.03)	49 (12.13)
- เงินกองทุนเลี้ยงชีพ	5 (2.08)	2 (0.50)
- สลากออมสิน	8 (3.32)	11 (2.72)
- เงินฝากธนาคารออมสิน	19 (7.88)	29 (7.18)
- เงินฝากธนาคารพาณิชย์ทุกประเภท	75 (31.12)	104 (25.74)
- เงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	2 (0.83)	41 (10.15)
- เงินฝากธนาคารอาคารสงเคราะห์	-	2 (0.50)
- เงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์	12 (4.98)	27 (6.68)
- เงินฝากกองทุนอื่น ๆ	4 (1.66)	3 (0.75)
- หุ้นสหกรณ์	11 (4.56)	26 (6.44)
- อื่น ๆ เช่น กองทุนฌาปนกิจ กลุ่มแม่บ้าน	-	19 (7.16)
2. การออมนอกสถาบันการเงิน	56 (23.24)	41 (10.15)
- การเล่นแชร์	43 (17.84)	28 (6.93)
- การให้กู้ยืม	13 (5.40)	13 (3.22)
รวม	241 (100.00)	404 (100.00)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละของจำนวนครัวเรือนในแต่ละเขต

ตารางที่ 5.18 เหตุผลในการออมทรัพย์กับสถาบันการเงินของภาคครัวเรือนของเขตเมืองและเขตชนบทในจังหวัดเชียงใหม่

เหตุผลในการออม	เมือง (ครัวเรือน)	ชนบท (ครัวเรือน)
1. ได้ผลตอบแทนเป็นที่น่าพอใจ	34 (13.76)	37 (11.08)
2. มั่นใจว่าได้เงินคืนแน่นอน	46 (18.62)	66 (19.76)
3. มีอัตราดอกเบี้ยอยู่ในขีดความสามารถที่จะออมได้	23 (9.31)	39 (11.68)
4. ชนิดของสินทรัพย์ทางการเงินมีกำหนดอายุที่เหมาะสม สามารถโอนเปลี่ยนมือได้สะดวก	9 (3.64)	6 (1.80)
5. มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ดี	3 (1.21)	4 (1.20)
6. สามารถทำการติดต่อกับสถาบันการเงินได้โดยสะดวก	57 (23.08)	80 (23.95)
7. มีสาขามาก	22 (8.91)	17 (5.08)
8. ถอนเงินมาใช้เมื่อไรก็ได้	53 (21.47)	85 (25.45)
รวม	247 (100.00)	334 (100.00)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละของจำนวนครัวเรือนในแต่ละเขต

เมื่อพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายในการออมทรัพย์ภาคครัวเรือนนั้น พบว่าทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทของจังหวัดเชียงใหม่ ครัวเรือนส่วนใหญ่มีจุดมุ่งหมายในการออมเพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยหรือยามชรา กล่าวคือคิดเป็นร้อยละ 26.59 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง และร้อยละ 28.41 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท ส่วนจุดมุ่งหมายรองลงมาของครัวเรือนในเขตเมือง ได้แก่ เพื่อการศึกษาของตนเองหรือผู้อยู่ในอุปการะ และเพื่อป้องกันการสูญหาย ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 21.43 และ 16.67 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง ตามลำดับ สำหรับในเขตชนบทจุดมุ่งหมายรองลงมาก็เช่นเดียวกันกับเขตเมือง ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 20.00 และ 15.46 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท ตามลำดับ (ตารางที่ 5.19)

เป็นที่น่าสังเกตว่า ภาคครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีการออมทรัพย์กับสถาบันการเงินมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้จ่ายในอนาคต มากกว่าเพื่อหาผลประโยชน์ ทั้งนี้เป็นเพราะในปัจจุบันอัตราดอกเบี้ยของเงินออมอยู่ในระดับต่ำ ทำให้ไม่เป็นที่สนใจที่สำคัญของการออมเงิน ครัวเรือนจะมองที่อนาคตเป็นสำคัญ โดยการลดการใช้จ่ายในปัจจุบันเพื่อนำไปใช้จ่ายในอนาคต กล่าวคือภาคครัวเรือนนั้นคำนึงถึงรายได้ตอนบั้นปลายของชีวิต ซึ่งมีรายได้ที่ต่ำกว่าในช่วงกลางของชีวิต จึงเป็นสิ่งที่สนใจให้มีการออมทรัพย์กับสถาบันการเงิน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาของตนเองหรือผู้อยู่ในอุปการะ และเพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยหรือยามชรา ที่ไม่สามารถหารายได้ได้

ตารางที่ 5.19 จุดมุ่งหมายในการออมของภาคครัวเรือนของเขตเมืองและเขตชนบท จังหวัด
เชียงใหม่

จุดมุ่งหมายในการออม	เมือง (ครัวเรือน)	ชนบท (ครัวเรือน)
1. เพื่อหาผลประโยชน์	12 (4.76)	26 (5.91)
2. เพื่อใช้เป็นเงินทุนในการจัดตั้งธุรกิจ/ประกอบอาชีพ	25 (9.92)	47 (10.68)
3. เพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ เช่น บ้าน ที่ดิน	13 (5.16)	8 (1.82)
4. เพื่อซื้อสินค้าถาวรอื่น ๆ เช่น รถยนต์ ตู้เย็น โทรทัศน์ วิทยุ ฯลฯ	16 (6.35)	20 (4.54)
5. เพื่อเป็นหลักประกันในการขอกู้เงินจากสถาบันการ เงิน	12 (4.76)	30 (6.82)
6. เพื่อซื้อเครื่องประดับมีค่าหรือทองคำ	5 (1.98)	8 (1.82)
7. เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยหรือยามชรา	67 (26.59)	125 (28.41)
8. เพื่อการศึกษาของตนเองหรือผู้อยู่ในอุปการะ	54 (21.43)	88 (20.00)
9. เพื่องานสังคมหรือกิจกรรมทางศาสนา	6 (2.38)	20 (4.54)
10. เพื่อป้องกันการสูญหาย เช่น ถูกลักขโมย	42 (16.67)	68 (15.46)
รวม	252 (100.00)	440 (100.00)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละของจำนวนครัวเรือนในแต่ละเขต

สำหรับผู้ที่ไม่มีการออมทรัพย์สินกับสถาบันการเงินนั้น จากการสำรวจพบว่า สาเหตุที่สำคัญก็คือ มีรายได้น้อยทำให้ไม่มีเงินเหลือฝาก ซึ่งเหมือนกันทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท กล่าวคือ มีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 61.64 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง และร้อยละ 62.31 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท สำหรับสาเหตุรองลงของครัวเรือนทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทก็คือ ชอบเก็บเงินไว้กับตัว ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 17.81 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมืองและร้อยละ 30.00 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท ตามลำดับ (ตารางที่ 5.20) โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเหมือนกัน นั่นคือเพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 36.88 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมืองและร้อยละ 56.38 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท ตามลำดับ ส่วนจุดมุ่งหมายรองลงมาสำหรับเขตเมืองคือ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ และเพื่อเป็นทุนการศึกษาของตนเองหรือผู้อยู่ในอุปการะ ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 22.13 และ 18.03 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง ตามลำดับ ส่วนในเขตชนบท

นั้น จุดมุ่งหมายรองลงมาคือ เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยหรือยามฉุกเฉิน และเพื่อเป็นทุนการศึกษาของตนเองหรือผู้อยู่ในอุปการะ ซึ่งมีจำนวนครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 19.46 และ 10.07 ของจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท ตามลำดับ (ตารางที่ 5.21)

ตารางที่ 5.20 เหตุผลของผู้ที่ไม่มีการออมทรัพย์กับสถาบันการเงินของเขตเมืองและเขตชนบท
จังหวัดเชียงใหม่

เหตุผลที่ไม่ออมทรัพย์	เมือง (ครัวเรือน)	ชนบท (ครัวเรือน)
1. รายได้น้อยไม่มีเงินเหลือฝาก	45 (61.64)	81 (62.31)
2. อัตราดอกเบี้ยต่ำเกินไป	4 (5.48)	-
3. ไม่มีสถาบันการเงินใดอยู่ใกล้	1 (1.37)	-
4. ไม่สะดวกเมื่อต้องการใช้เงินทันที	5 (6.85)	8 (6.15)
5. คิดว่าสถาบันการเงินที่มีอยู่ไม่มั่นคงพอ	-	1 (0.77)
6. ชอบเอาเงินไปใช้วิธีอื่นคือ		
- เก็บไว้กับตัว	13 (17.81)	39 (30.00)
- เล่นแชร์	1 (1.37)	-
- ซื้อทรัพย์สินทองคำหรือเครื่องประดับมีค่าอื่น ๆ	1 (1.37)	1 (0.77)
- อื่น ๆ	3 (4.11)	-
รวม	73 (100.00)	130 (100.00)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละของจำนวนครัวเรือนในแต่ละเขต

ตารางที่ 5.21 จุดมุ่งหมายของผู้ที่ไม่ออมทรัพย์กับสถาบันการเงินของเขตเมืองและเขตชนบท
จังหวัดเชียงใหม่

จุดมุ่งหมายของผู้ที่ไม่ออม	เมือง (ครัวเรือน)	ชนบท (ครัวเรือน)
1. เพื่อหาผลตอบแทน	3 (2.46)	1 (0.67)
2. เพื่อใช้ในประจำวัน	45 (36.88)	84 (56.38)
3. เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยหรือยามฉุกเฉิน	13 (10.66)	29 (19.46)
4. เพื่อใช้ในยามชรา	7 (5.74)	7 (4.70)
5. เพื่อเป็นทุนการศึกษาของตนเองหรือผู้อยู่ในอุปการะ	22 (18.03)	15 (10.07)
6. เพื่องานสังคมหรือกิจกรรมทางศาสนา	5 (4.10)	4 (2.68)
7. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	27 (22.13)	9 (6.04)
รวม	122 (100.00)	149 (100.00)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละของจำนวนครัวเรือนในแต่ละเขต

5.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการออมภาคครัวเรือนของจังหวัดเชียงใหม่

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ประยุกต์ทฤษฎีและผลงานการศึกษาต่าง ๆ ที่ผ่านมา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบจำลอง โดยคาดว่าปัจจัยทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดการออมของครัวเรือนมีดังสมการต่อไปนี้

$$S_j = a_j + b_j Y + c_j HS + d_j N + e_j H + h_j E + k_j NW + m_j OW + n_j R + u_j$$

โดยที่

S = การออมภาคครัวเรือน (บาท/เดือน)

Y = รายได้ของครัวเรือน (บาท/เดือน)

HS = ขนาดของครัวเรือน (คน)

N = จำนวนผู้พึ่งพิง (คน)

H = อายุหัวหน้าครัวเรือน (ปี)

E = ระดับการศึกษา

โดยกำหนดให้ 1 = ไม่ได้รับการศึกษา

2 = ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6

3 = ประถมศึกษาปีที่ 6

4 = มัธยมศึกษาปีที่ 3

5 = มัธยมศึกษาปีที่ 6

6 = อนุปริญญา/ปวช.

7 = ปริญญาตรี/สูงกว่า

NW = ทรัพย์สินสุทธิ

โดยกำหนดให้ 1 = ครัวเรือนที่มีทรัพย์สินน้อย

2 = ครัวเรือนที่มีทรัพย์สินปานกลาง

3 = ครัวเรือนที่มีทรัพย์สินมาก

OW = การถือครองกรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดิน

โดยกำหนดให้ 1 = เป็นเจ้าของบ้านและที่ดิน

2 = เป็นผู้เช่า

R = ผลของอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการออม

โดยกำหนดให้ 1 = ไม่มีผล

2 = มีผล

 u_i = ค่าความคลาดเคลื่อน a_j = ค่าคงที่ (constant) $b_j, c_j, d_j, e_j, f_j, h_j, k_j, m_j$ = ค่าสัมประสิทธิ์ (coefficient) j = 1,2 โดย 1 แทนเขตเมือง และ 2 แทนเขตชนบท

จากการประมาณค่าสมการการออมของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยขั้นแรกจะใช้วิธีการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยแบบ stepwise เพื่อเป็นการหาตัวแปรอิสระที่เหมาะสมและมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากที่สุดเข้าไว้ในสมการ จากการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการออมมากที่สุดได้แก่ รายได้ของครัวเรือน ขนาดของครัวเรือน จำนวนผู้พึ่งพิง และระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน จากนั้นจะนำตัวแปรเหล่านี้เข้าวิเคราะห์อีกครั้งโดยใช้วิธี enter เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละตัว โดยจะพิจารณาจากค่าสถิติทดสอบหรือค่า significance ของสถิติทดสอบว่าตัวแปรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการออมของครัวเรือนในแต่ละเขต จึงทำให้ได้สมการที่เหมาะสมที่สุดดังนี้

1. สมการการออมภาคครัวเรือนโดยรวมของเขตเมืองและเขตชนบท

$$S = 0.511Y - 146.398HS - 319.927N + 124.672E \dots\dots(1)$$

$$(30.049) \quad (-2.194) \quad (-2.247) \quad (1.267)$$

$$R^2 = 0.730 \quad SE = 3160.85 \quad F = 290.570$$

2. สมการการออมภาคครัวเรือนของเขตเมือง

$$S_1 = 0.756Y - 1,442.18HS + 1,004.948N - 418.281E \dots\dots\dots(2)$$

(23.072) (-4.261) (2.601) (-2.559)

$$R^2 = 0.814 \quad SE = 3,333.51 \quad F = 160.821$$

3. สมการการออมภาคครัวเรือนของเขตชนบท

$$S_2 = 0.387Y - 82.703HS - 446.973N + 252.351E \dots\dots\dots(3)$$

(24.491) (-1.649) (-3.439) (2.242)

$$R^2 = 0.737 \quad SE = 2,316.00 \quad F = 193.937$$

จากสมการที่ 1 จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการออมภาคครัวเรือนโดยรวมของจังหวัดเชียงใหม่ คือ รายได้ของครัวเรือน ขนาดของครัวเรือน และจำนวนผู้พึ่งพิง โดยให้ค่าทางสถิติต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีค่า R^2 เท่ากับ 0.730 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยที่รายได้เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมภาคครัวเรือนและมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่แล้ว รายได้ของครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้การออมภาคครัวเรือนเปลี่ยนแปลง ไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 0.511 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ส่วนจำนวนผู้พึ่งพิงและขนาดของครัวเรือน เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมและมีความสัมพันธ์กันกันในทิศทางตรงกันข้าม นั่นคือ ถ้ากำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่เมื่อจำนวนผู้พึ่งพิงหรือขนาดของครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้การออมภาคครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามร้อยละ 146.398 และ 319.927 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สำหรับระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือนอย่างไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนโดยรวมทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทไม่มีความแตกต่างกัน จึงมีผลทำให้ตัวแปรนี้ไม่สามารถอธิบายการออมของครัวเรือนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนสมการที่ 2 จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการออมของครัวเรือนในเขตเมือง ได้แก่ รายได้ของครัวเรือน ขนาดของครัวเรือน จำนวนผู้พึ่งพิง และระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน โดยสมการการออมภาคครัวเรือนสำหรับเขตเมืองนี้ ค่าสถิติ R^2 เท่ากับ 0.814 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยรายได้ของครัวเรือนและจำนวนผู้พึ่งพิงเป็นปัจจัยที่กำหนดการออมและมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือถ้าให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่แล้ว รายได้ของครัวเรือนและจำนวนผู้พึ่งพิงเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้การออมภาคครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 0.756 และ 1,004.948 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ส่วนขนาดของครัว

เรือนและระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนนั้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการออมภาคครัวเรือน กล่าวคือถ้าให้ปัจจัยอื่นคงที่แล้ว ขนาดของครัวเรือนและระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้การออมภาคครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามร้อยละ 1,442.18 และ 418.281 ตามลำดับ

จะสังเกตเห็นได้ว่าจำนวนผู้พึ่งพิงและระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนนั้น เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือนในเขตเมือง แต่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ กล่าวคือจากผลการอธิบายได้ว่า ครัวเรือนในเขตเมืองเมื่อมีจำนวนผู้พึ่งพิงมากก็จะมีออมมากตามไปด้วย ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า ผู้พึ่งพิงส่วนใหญ่ของครัวเรือนก็คือบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ เมื่อเป็นเช่นนี้หัวหน้าครัวเรือนก็จะออมเงินไว้ เพื่อเอาไว้ใช้จ่ายเป็นทุนการศึกษาและค่าเล่าเรียนของบุตร ส่วนระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนนั้น ก็ขัดแย้งกับสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครัวเรือนในเขตเมืองที่มีระดับการศึกษาสูง ส่วนใหญ่จะมีภาระหนี้สินที่ต้องผ่อนจ่ายเป็นรายเดือน เช่น ค่ารถยนต์ ค่าบ้าน หรือค่าเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นต้น ทำให้ครัวเรือนเหล่านี้มีเงินออมน้อยหรือไม่เงินเหลือออมเลย ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ตัวแปรนี้ขัดกับสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้

สำหรับในเขตชนบทนั้น ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการออมภาคครัวเรือนก็คือ รายได้ของครัวเรือน จำนวนผู้พึ่งพิง และระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน โดยค่าสถิติสำหรับผลการออมภาคครัวเรือนที่ได้นั้นให้ค่า R^2 เท่ากับ 0.737 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% สำหรับปัจจัยด้านรายได้ของครัวเรือนและระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนนั้นมีความสัมพันธ์กับการออมภาคครัวเรือนในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือถ้าให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่แล้ว รายได้ของครัวเรือนและระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 แล้วจะมีผลทำให้การออมภาคครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 0.387 และ 230.418 ตามลำดับ ส่วนจำนวนผู้พึ่งพิงเป็นปัจจัยที่กำหนดการออมและมีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือถ้าให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่แล้ว จำนวนผู้พึ่งพิงเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้การออมภาคครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 446.973

ส่วนขนาดของครัวเรือนนั้น เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือนอย่างไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะในเขตชนบท ขนาดของครัวเรือนนั้นไม่มีความแตกต่างกันมากนัก มีผลทำให้ตัวแปรนี้ไม่สามารถอธิบายการออมของครัวเรือนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาจะเห็นว่ารายได้เป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดการออมของครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา พาวิซซ์ รัตนโกมล (2526) ทำการศึกษาพบว่าขนาดของครัวเรือนก็เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือน ซึ่งผลที่ได้ก็เป็นไปในทางเดียวกันกับการศึกษาในครั้งนี้ ส่วนระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน ก็เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือนเช่นเดียวกันกับการศึกษาของอรวรรณ ชีสาร (2538)

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบทพบว่า สัมประสิทธิ์ของรายได้และความยืดหยุ่นของเงินออมต่อรายได้ของกลุ่มครัวเรือนในเขตเมืองมีค่าสูงกว่ากลุ่มครัวเรือนในเขตชนบท กล่าวคือค่าความยืดหยุ่นของเงินออมต่อรายได้ของเขตเมืองมีค่าเท่ากับ 1.775 ซึ่งสูงกว่าค่าความยืดหยุ่นของเงินออมต่อรายได้ของครัวเรือนในเขตชนบทและโดยรวม ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.312 และ 1.408 ตามลำดับ (ดูวิธีการหาค่าความยืดหยุ่นของเงินออมต่อรายได้ในภาคผนวก-ก) นั่นคือถ้ารายได้ของครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไปเท่ากันทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทแล้ว ครัวเรือนในเขตเมืองจะเปลี่ยนแปลงการออมมากกว่าครัวเรือนในเขตชนบท นอกจากนี้ความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้าย (marginal propensity to save : MPS) ของทั้ง 3 สมการต่างก็มีค่าสูงกว่าความโน้มเอียงในการออมเฉลี่ย (average propensity to save : APS) ซึ่งเป็นไปตามแนวความคิดของสมมติฐานรายได้เปรียบเทียบที่ว่า ครัวเรือนจะพยายามรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานการบริโภคของตน โดยบุคคลที่มีรายได้ต่ำกว่ารายได้เฉลี่ย จะมีความโน้มเอียงในการบริโภคเฉลี่ย (average propensity to consume : APC) สูงหรือความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออม (APS) ต่ำ ในทางตรงกันข้ามกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้สูงกว่ารายได้เฉลี่ยจะมีค่าความโน้มเอียงในการบริโภคเฉลี่ย (APC) ต่ำ หรือความโน้มเอียงในการออมเฉลี่ย (APS) สูง เพราะว่ากลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้น้อยพยายามที่จะรักษาระดับมาตรฐานการบริโภคของตนเองให้ใกล้เคียงกับครัวเรือนที่มีรายได้สูงกว่าตน ดังเห็นได้จากค่า APC ของครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง ซึ่งครัวเรือนส่วนใหญ่จะมีรายได้มากกว่า 16,000 บาทขึ้นไป ซึ่งมีจำนวนครัวเรือน 54 ครัวเรือนหรือคิดเป็นร้อยละ 35.5 ของครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง โดยที่ครัวเรือนเหล่านี้ส่วนใหญ่จะมีค่า APC อยู่ในระดับต่ำคือมีค่า APC อยู่ระหว่าง 0.20-0.40 ซึ่งมีจำนวนครัวเรือน 23 ครัวเรือนหรือคิดเป็นร้อยละ 15.1 ของครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง โดยเมื่อเปรียบเทียบกับครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท ที่ครัวเรือนส่วนใหญ่จะมีรายได้อยู่ระหว่าง 4,001-7,000 บาท ซึ่งมีจำนวนครัวเรือน 83 ครัวเรือนหรือคิดเป็นร้อยละ 29.4 ของครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท โดยกลุ่มครัวเรือนเหล่านี้จะมีค่า APC อยู่ในระดับสูงคือมีค่า APC มากกว่า 0.80 ขึ้นไป ซึ่งมีจำนวนครัวเรือน 38 ครัวเรือนหรือคิดเป็นร้อยละ 13.5 ของครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท (ตารางที่ 5.22 และตารางที่ 5.23)

เมื่อพิจารณาค่า APS ของครัวเรือนในเขตเมืองก็จะสอดคล้องกัน คือครัวเรือนที่มีรายได้มากกว่า 16,000 บาทขึ้นไป จะมีค่า APS สูง กล่าวคือมีค่า APS อยู่ระหว่าง 0.61-0.80 ซึ่งมีจำนวนครัวเรือน 21 ครัวเรือนหรือคิดเป็นร้อยละ 13.8 ของครัวเรือนที่อยู่ในเขตเมือง ส่วนครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบทก็จะมีค่า APS อยู่ในระดับต่ำ นั่นคือครัวเรือนที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 4,001-7,000 บาท จะมีค่า APS อยู่ระหว่าง 0.20-0.40 ซึ่งมีจำนวนครัวเรือน 36 ครัวเรือนหรือคิดเป็นร้อยละ 12.8 ของครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบท (ตารางที่ 5.24 และตารางที่ 5.25)

ตารางที่ 5.22 ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคเฉลี่ย (APC) ของครัวเรือนในเขตเมือง

รายได้ของครัวเรือน (บาท)	ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคเฉลี่ย (APC)					รวม
	< 0.20	0.20-0.40	0.41-0.60	0.61-0.80	0.81 >	
< 4,001	-	2	4	7	2	15
	-	(1.3)	(2.6)	(4.6)	(1.3)	(9.8)
4,001-7,000	-	5	7	8	8	28
	-	(3.3)	(4.6)	(5.3)	(5.3)	(18.5)
7,001-10,000	-	3	9	7	8	27
	-	(2.0)	(5.9)	(4.6)	(5.3)	(17.8)
10001-13,000	-	2	6	1	4	13
	-	(1.3)	(3.9)	(0.7)	(2.6)	(8.5)
13,001-16,000	-	5	3	6	1	15
	-	(3.3)	(2.0)	(3.9)	(0.7)	(9.9)
16,001 >	-	23	21	6	4	54
	-	(15.1)	(13.9)	(3.9)	(2.6)	(35.5)
รวม	-	40	50	35	27	152
	-	(26.3)	(32.9)	(23.0)	(17.8)	(100.0)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละของครัวเรือนในเขตเมือง

ตารางที่ 5.23 ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคเฉลี่ย (APC) ของครัวเรือนในเขตชนบท

รายได้ของครัวเรือน (บาท)	ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคเฉลี่ย (APC)					รวม
	< 0.20	0.20-0.40	0.41-0.60	0.61-0.80	0.81 >	
< 4,001	-	4	19	20	29	72
	-	(1.4)	(6.8)	(7.1)	(10.3)	(25.6)
4,001-7,000	-	4	11	30	38	83
	-	(1.4)	(3.9)	(10.6)	(13.5)	(29.4)
7,001-10,000	-	3	24	19	20	66
	-	(1.1)	(8.5)	(6.7)	(7.1)	(23.4)
10001-13,000	-	-	4	7	6	17
	-	-	(1.4)	(2.5)	(2.1)	(6.0)
13,001-16,000	-	1	4	6	1	12
	-	(0.4)	(1.4)	(2.1)	(0.4)	(4.3)
16,001 >	-	7	10	10	5	32
	-	(2.5)	(3.5)	(3.5)	(1.8)	(11.3)
รวม	-	19	72	92	99	282
	-	(6.8)	(25.5)	(32.5)	(35.2)	(100.0)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละของครัวเรือนในเขตชนบท

ตารางที่ 5.24 ค่าความโน้มเอียงในการออมเฉลี่ย (APS) ของครัวเรือนในเขตเมือง

รายได้ของครัวเรือน (บาท)	ค่าความโน้มเอียงในการออมเฉลี่ย (APS)					รวม
	< 0.20	0.20-0.40	0.41-0.60	0.61-0.80	0.81 >	
< 4,001	2 (1.3)	7 (4.6)	4 (2.6)	2 (1.3)	- -	15 (9.8)
4,001-7,000	8 (5.3)	10 (6.6)	8 (5.3)	3 (2.0)	- -	29 (19.2)
7,001-10000	8 (5.3)	6 (3.9)	9 (5.9)	3 (2.0)	- -	26 (17.1)
10,001-13,000	4 (0.7)	1 (0.7)	6 (3.9)	2 (1.3)	- -	13 (8.5)
13,001-16,000	1 (0.7)	6 (3.9)	4 (2.6)	5 (3.3)	- -	16 (10.5)
16,001 >	5 (3.3)	7 (4.6)	20 (13.2)	21 (13.8)	- -	53 (34.9)
รวม	28 (18.5)	37 (24.3)	51 (33.5)	36 (23.7)	- -	152 (100.0)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละของครัวเรือนในเขตเมือง

ตารางที่ 5.25 ค่าความโน้มเอียงในการออมเฉลี่ย (APS) ของครัวเรือนในเขตชนบท

รายได้ของครัวเรือน (บาท)	ค่าความโน้มเอียงในการออมเฉลี่ย (APS)					รวม
	< 0.20	0.20-0.40	0.41-0.60	0.61-0.80	0.81 >	
< 4,001	29 (10.3)	20 (7.1)	21 (7.4)	2 (0.7)	-	72 (25.5)
4,001-7,000	34 (12.0)	36 (12.8)	12 (4.3)	3 (1.1)	-	85 (30.1)
7,001-10,000	18 (6.4)	24 (8.5)	20 (7.1)	2 (0.7)	-	64 (22.7)
10,001-13,000	6 (2.1)	7 (2.5)	4 (1.4)	-	-	17 (6.0)
13,001-16,000	1 (0.4)	6 (2.1)	5 (1.8)	-	-	12 (4.3)
16,001 >	5 (1.8)	11 (3.9)	10 (3.5)	6 (2.1)	-	32 (11.3)
รวม	93 (33.0)	104 (36.9)	72 (25.5)	13 (4.6)	-	282 (100.0)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละของครัวเรือนในเขตชนบท